

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΝΟ

Κείμενο: Στέλλα Κλαδαρά

ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΒΑΘΡΟΝ Ο ΘΙΟΣ Κ(ΑΙ) ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ
ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΙΑ ΚΟΠ-
ΟΥ Κ(ΑΙ) ΕΞΟΔΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΑΡΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑ-
ΝΑΒΟΥΖΙ. ΕΤΟΥΣ, ς ρ ΚΘ`ΙΝ(ΔΙΚΤΙΩΝΟΣ) ΙΔ`
ΚΟΣΤ (ΑΝΤΙΝΟΣ)

Η ανωτέρω σκαλισμένη σε λευκό μάρμαρο επιγραφή (διαστάσεων 1,13Χ0,33) ήταν εντοιχισμένη στην είσοδο του περιβόλου του ναού του Αγίου Βλασίου στη συνοικία Μίβολη στην Αίνο. Από την επιγραφή αυτή πληροφορούμαστε ότι υπήρχε ναός αφιερωμένος στον Άγιο Νικόλαο, ανεγερθείς εκ βάθρων με δαπάνες του Αυγουσταρική Καναβούτζη, το έτος 6929 το οποίο αντιστοιχεί προς την 14 ινδικτιώνα του 1421.

Πως όμως και γιατί η επιγραφή αυτή ευρέθη στον ναό του Αγίου Βλασίου;

Μεταξύ των πολλών συνοικιών της Αίνου, υπήρχαν και δύο συνοικίες, η μία του Αγίου Βλασίου, προστάτη των τσουκαλάδων (πηλουργών- αγγειοπλαστών) και η άλλη του Αγίου Νικολάου, προστάτη των ναυτικών. Κατά σύμπτωση όμως οι κάτοικοι της πρώτης συνοικίας ήταν ναυτικοί ενώ της δεύτερης συνοικίας ήταν τσουκαλάδες. Μετά λοιπόν από συνεννόηση των δύο συνοικιών, έλαβε η κάθε συνοικία την εικόνα του Αγίου - προστάτη τους και αντάλλαξαν και τα ονόματα των συνοικιών. Και οι δύο συνοικίες κατεστράφησαν, η μεν των ναυτικών κατά τη μεγάλη πυρκαγιά

του 1867 (11-12 Αυγούστου) η οποία απετέφρωσε το μεγαλύτερο μέρος της πόλης της Αίνου, η δε των τσουκαλάδων λόγω της παρακμής της Αίνου ιδιαίτερα μετά την ίδρυση του λιμανιού της Αλεξανδρούπολης. Έτσι σώζεται μόνο ο ναός του Αγίου Βλασίου, πολύ μεταγενέστερος αυτού του Αγίου Νικολάου, όπου σώζεται και η επιγραφή.

Από μία άλλη επιγραφή η οποία σώζεται επί της εισόδου του ναού, ο ναός χτίστηκε στις 29 Μαΐου του 1836 *`` τῆ δαπάνη καὶ ἀόκνω ἐπιστασίᾳ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν Τσουκαλάδων``*.

Τελευταία επισκευή του ναού έγινε τον Αύγουστο του 1876. Έκτοτε λόγω της παρακμής της Αίνου και λόγω ελλείψεως ενοριτών, ο ναός έκλεισε από μόνος του, μέχρι δε της εκκένωσης της Ανατολικής Θράκης το 1923, λειτουργούσε μία φορά το χρόνο, την ημέρα της μνήμης του Αγίου Βλασίου στις 11 Φεβρουαρίου.

Ο κτήτορας της εκκλησίας, Αυγουσταρικής Καναβούζης, ανήκε στην ιταλικής καταγωγής εξελληνισμένη οικογένεια των Καναβούτζηδων, μέλη της οποίας απαντούν επίσης στην Κωνσταντινούπολη, τη Λέσβο, τη Χίο και την Παλαιά Φώκεια από το πρώτο μισό του 14ου αι. Ο ιδρυτής της εκκλησίας ο οποίος έμεινε αρκετό διάστημα στην Αίνο, απέδειξε έμπρακτα την αγάπη και συμπάθεια του στην πόλη αυτή.

Στο αριστερό κάτω άκρο της επιγραφής υπάρχουν σε ανάγλυφο τα εμβλήματα των Γατελούζων και των Παλαιολόγων. Η υιοθέτηση του εμβλήματος των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από τη γενουατική οικογένεια οφείλεται σε πολιτικούς λόγους. Με αυτό τον τρόπο προβαλλόταν η εξέχουσα θέση των Γατελούζων σε σχέση με τους αντιπάλους τους Βενετούς.

Ο ΚΟCΤ (ΑΝΤΙΝΟC) του τελευταίου στίχου πρέπει να ταυτιστεί με τον «μάστορα» του ναού ο οποίος πρέπει να ήταν γνωστός στην Αίνο διότι και άλλες επιγραφές αυτής της τεχνοτροπίας και χρονολογίας σώζονται όπως αυτή του ναού της Χρυσοπηγής πάνω στο κάστρο. Η επιγραφή σήμερα έχει χαθεί.

Ο ναός του Αγίου Βλασίου σήμερα δεν σώζεται.

Βιβλιογραφία:

1. ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΘΡΑΚΙΚΑ τόμος Δέκατος πέμπτος, ΘΡΑΚΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ- ΑΘΗΝΑ 1942.
2. ΘΡΑΚΗ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, Το Οδοιπορικό του Γεωργίου Λαμπάκη (1902)- Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο-ΑΘΗΝΑ 2007.